

FOLKETINGET

Finansudvalget

Den økonomiske konsulent

Til: Udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Dato: 13. februar 2013

Holder de økonomiske vækstprognoser og hvem er bedst til prognoser?

Resumé:

Ugebrevet A4 har for nylig udsendt artiklen, "**Regeringens økonomier er for optimistiske**", hvor man, som det nævnes, er stærkt kritisk over for embedsmændenes prognoser. Finansudvalget har bedt om et notat fra Folketingets Økonomiske Konsulent til belysning af spørgsmålet.

Hovedfiguren i Ugebrevets A4's artikel giver imidlertid et ukorrekt billede af prognoserne. Derfor udarbejdes i notatet en **ny analyse** med prognoser fra **Vismændene, regeringen, EU-kommissionen og Nationalbanken** for perioden 2006-2012. For Nationalbanken dog kun for 2008-2012.

Tallene viser, at ingen af institutionerne i denne periode var særlig succesfulde i deres prognoser. Prognoserne var især upræcise i krisestårene 2008 og 2009, men også i 2012 ramte man ved siden af.

Hvis man ser på **forskellene** mellem prognoserne og den realiserede vækst i hele den undersøgte periode er Vismændene marginalt de bedste, skarpt efterfulgt af regeringens prognoser. Derimod er Nationalbankens prognoser samlet set dem der afviger mest fra den realiserede vækst.

Der synes derfor ikke, at være baggrund for kritikken af særligt prognoserne fra regeringens embedsmænd, der i det store hele er på niveau med Vismændene og bedre end EU-kommissionen og Nationalbanken.

1. Indledning

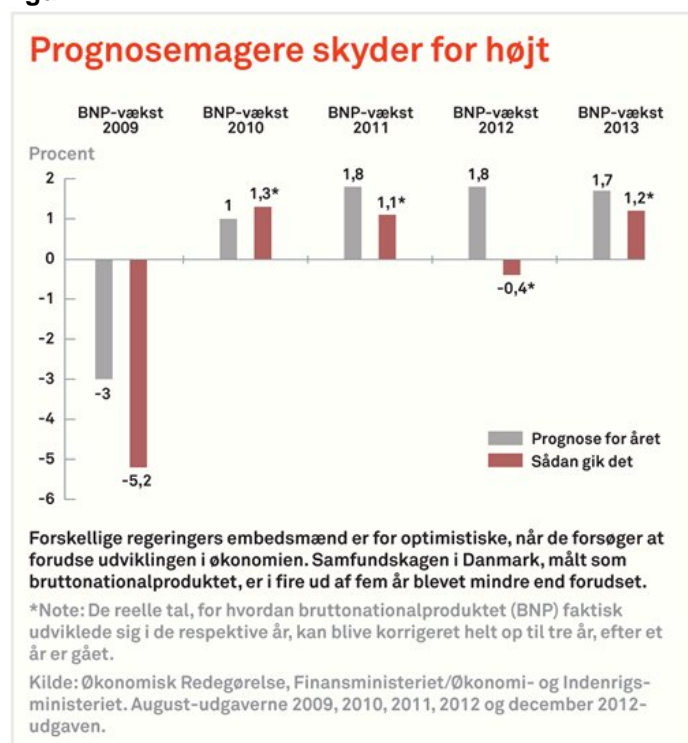
Under mødet i Finansudvalget torsdag d. 31. januar 2013 blev der kort drøftet en artikel fra **Ugebrevet A4** med titlen "Regeringens økonomer er for optimistiske" (se link i fodnote)¹. I artiklen udtaler økonomer bl.a., at regeringens embedsmænd ofte er for optimistiske i deres prognoser for den økonomiske vækst. Det antydes, at regeringen forsøger at tale optimisme ind i økonomien via sine økonomiske prognoser.

På den baggrund blev Folketingets Økonomiske Konsulent anmodet om at gennemgå tallene i Ugebrevet A4 og sammenholde dem med prognoser fra andre økonomiske institutioner.

2. Artiklen fra Ugebrevet A4 giver et ukorrekt billede

I figur 1 nedenfor er hovedfiguren fra Ugebrevet A4 gengivet.

Figur 1

Kilde: Ugebrevet A4, "Regeringens økonomer er for optimistiske", 24/1 -2013

¹ http://www.ugebreveta4.dk/2013/201304/Torsdag/Prognoser_rammer_skaevt.aspx

I figuren sammenlignes den realiserede vækst ("sådan gik det") med en prognose for samme år ("prognosen for året").

En nøjere gennemgang af tallene viser, at for **2009** og **2012** er det august-prognosen **for det samme år**, der bruges som "prognose for året". I årene **2010** og **2011** er det imidlertid august-prognoserne for henholdsvis 2009 og 2010, **altså en prognose fra året før**, der bruges som "prognose for året".

Det virker ikke holdbart, at udgangspunktet for prognoserne rent tidsmæssigt er så forskelligt, da vækstskøn i prognoser kan ændre sig betydeligt over tid.

Et andet problem med figuren er, at tallene for 2013 i **figur 1** består af to **prognose** tal fra henholdsvis august og december-redegørelsen fra 2012, men at december-prognosen beskrives som det **endelige tal** for 2013 ("sådan gik det").

Vi har på den baggrund valgt at se bort fra analysen i Ugebrevet A4 og i stedet udarbejdet en ny, men med samme formål, nemlig at vurdere prognosekvaliteten mere bredt.

3. Hvad siger prognoserne?

I denne analyse ses på prognoserne fra **Vismændene, regeringen** (Økonomisk Redegørelse), **EU-kommissionen** og **Nationalbanken** for perioden 2006-2012. Nationalbanken har dog først offentliggjort tal fra 2008.

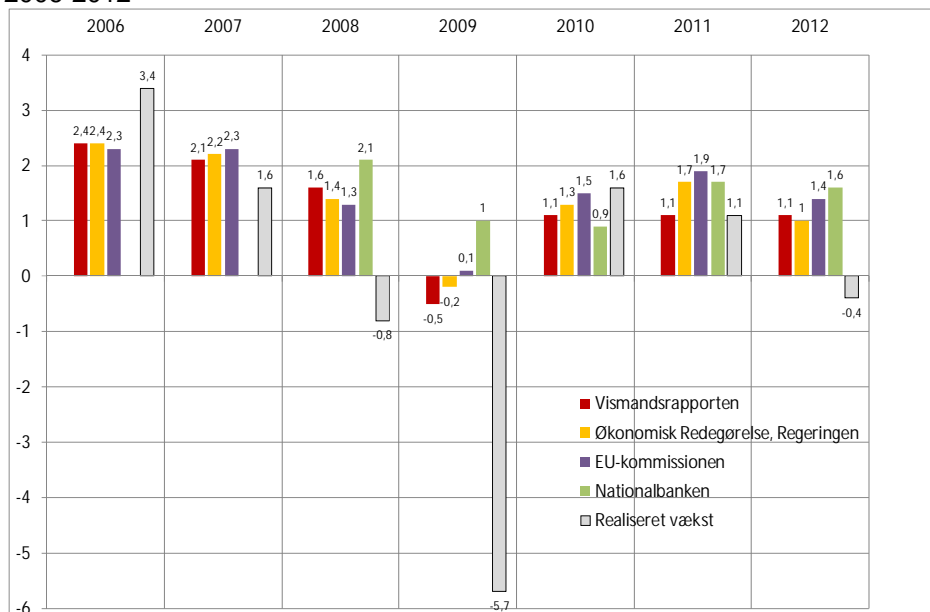
For Økonomisk Redegørelse er anvendt en prognose fra **december-redegørelsen** året før, for Vismændene er anvendt prognosen fra **efterårs-rapporterne** fra året før (typisk oktober/november), for EU-kommissionen **efterårs-analyserne** fra året før (typisk oktober/november) og for Nationalbanken er anvendt prognosen fra **3. kvartalsrapport** fra året før (typisk september).

Det er altså vækstprognoserne² fra det **senest mulige tidspunkt året før**, der sammenlignes med den realiserede vækst for det givne år.

I **figur 2** nedenfor er vist en oversigt over resultaterne.

² Ofte betegnes vækstprognoserne som det "**centrale skøn**" for prognoseåret

Figur 2. Oversigt over vækstprognoserne og realiseret vækst i BNP, perioden 2006-2012

Note1: Grundet folketingsvalg ultimo 2007, blev december udgaven af Økonomisk Redegørelse først offentliggjort i februar 2008.

Note2: Det realiserede vækst kan blive korrigeret efter året er gået.

Kilde: Vismandsrapporten (efterårsrapport), Økonomisk Redegørelse (december udgave), EU-kommissionen (efterårsrapport), Nationalbanken 3. kvartalsoversigt, samt Danmarks Statistik

Det ses, at alle institutioner i større eller mindre grad tog fejl i deres prognose for kriseåret **2009**. Ingen havde regnet med, at krisen ville blive så stor. Også for året **2008**, hvor krisen startede, tog prognoserne i høj grad fejl.

Men det interessante er også, at ingen havde forudset tilbagegangen i økonomien i **2012**, hvor væksten ifølge de seneste vurderinger ser ud til at blive meget lav og endog negativ. For de mere "normale" år 2006, 2007, 2010 og 2011 er billedet mere nuanceret.

I **2006** er prognoserne nogenlunde enige om en vækst på omkring 2,4 pct., men væksten viste sig at ende på 3,4 pct., altså et pænt stykke over prognosen.

I **2007** regner prognoserne med omkring 2,1-2,3 pct. i vækst, mens det senere viser sig at væksten kun blev på 1,6 pct., altså lidt under prognoserne.

I **2010** ligger prognoserne en smule under det endelige tal og i **2011** rammer Vismændene plet med en prognose på 1,1 pct. De tre andre institutioner lå i deres prognose lidt over de endelige tal.

Så generelt må det siges, at når der er store udsving i økonomien rammer alle prognoser mere eller mindre forkert med deres forudsigelser. Både når økonomien vokser hurtigt som i 2006, og når der er stor tilbagegang som i 2009, men også i 2008 og 2012 rammer prognoserne helt ved siden af.

4. Hvem er bedst til at forudsige økonomien?

Vi har i det følgende prøvet at **beregne** hvor gode de enkelte institutioner har været i deres prognoser i perioden 2006-2012. Til dette formål har vi for hver enkel institution beregnet den samlede **forskel** (numerisk) mellem den realiserede vækst og de enkelte prognoser og derefter lagt forskellene for de enkelte år sammen. Det giver et billede af, hvor meget prognoserne har ramt ved siden af i løbet af hele perioden. Des mindre tal, des bedre er prognosen.

Tabel 1. Samlet forskel mellem prognosen og den realiserede vækst, 2006-2012, i pct. point

Tabel 1 (pct. point)	Samlet forskel	Samlet forskel uden 2009
Vismandsrapporten	11,1 (1,59)	5,9 (0,98)
Økonomisk Redegørelse	11,6 (1,66)	6,1 (1,02)
EU-kommissionen	12,4 (1,77)	6,6 (1,1)

Note: Tallet i parentes angiver den **gennemsnitlige årlige forskel** (numerisk) mellem prognosen og den realiserede vækst for perioden

Kilde: Vismandsrapporten (efterårsrapport), Økonomisk Redegørelse (december udgave), EU-kommissionen (efterårsrapport), 2006-2012, samt Danmarks Statistik. Egne beregninger.

Det ses, at den samlede forskel på prognoserne og realiseret vækst for perioden 2006-2012 lå mellem 11,1 pct. point for Vismændene og 12,4 for EU-kommissionen. Regeringens tal lå på 11,6 pct. point, altså forholdsvis tæt på Vismændenes skøn. De gennemsnitlige differenser **pr. år** lå mellem 1,6 og 1,8 pct. point for denne periode.

Uden kriseåret 2009, hvor alle institutionerne ramte helt ved siden af, er den samlede forskel mellem prognoserne og realiseret vækst mellem 5,9 og 6,6 pct. point. Også her har Vismændene den laveste difference, mens regeringens tal nu er på 6,1. Altså meget tæt på Vismændenes skøn.

Så i begge tilfælde for perioden 2006-2012 er Vismændene marginalt de bedste tæt efterfulgt af regeringens økonomer.

Nationalbanken er også en vigtig institution i dansk økonomisk politik, så derfor er det naturligt også at inddrage denne. Som ovenfor nævnt bliver det kun for perioden 2008-2012, at der kan laves sammenligninger.

Tabel 2. Samlet forskel mellem prognosen og den realiserede vækst, 2008-2012, i pct. point

Tabel 2 (pct. point)	Samlet forskel	Samlet forskel uden 2009
Vismandsrapporten	9,6 (1,92)	4,4 (1,1)
Økonomisk Redegørelse	10,0 (2,0)	4,5 (1,13)
EU-kommissionen	10,6 (2,12)	4,8 (1,2)
Nationalbanken	12,9 (2,58)	6,2 (1,55)

Note: Tallet i parentes angiver den **gennemsnitlige årlige forskel** (numerisk) mellem prognosen og den realiserede vækst for perioden

Kilde: Vismandsrapporten (efterårsrapport), Økonomisk Redegørelse (december udgave), EU-kommissionen (efterårsrapport), Nationalbanken 3. kvartalsoversigt, 2007-2012, samt Danmarks Statistik. Egne beregninger.

Også her ses det, at der er en betydelig forskel i pct. point mellem prognoserne og realiseret vækst, når kriseåret 2009 medtages. Uden kriseåret 2009 falder forskellen betydeligt og den gennemsnitlige afvigelse pr. år ligger nu i intervallet 1,1-1,6 pct. point

Vismændene har igen den mindste afvigelse i løbet af perioden, men er dog også her tæt efterfulgt af regeringens økonomer. Nationalbanken har derimod klart den største afvigelse.

5. Afsluttende bemærkninger

Som det ses, ramte ingen af de fire institutioner plet i deres vækstprognoser, hverken for perioden 2006-2012 eller for perioden 2008-2012, hvor Nationalbanken også indgår i analysen. Kriseåret 2009 var med til at ødelægge billedet, idet ingen af institutionerne forudså det markante negative vækst i netop det år. Ses der bort fra dette år bliver billedet derfor noget bedre.

Tallene viser, at Vismændene i alle opgørelse kommer nærmest den realiserede vækst. Regeringens prognoser følger dog lige efter og afviger ikke specielt meget fra Vismændenes opgørelse set over perioden. Der er derfor næppe baggrund for den særlige kritik af embedsmændenes prognoser, som Ugebrevet A4 fremfører i sin artikel. Ingen af institutionerne har været gode til at forudsige væksten i dansk økonomi i disse år, men Vismændene og regeringen har været de bedste.

Med venlig hilsen

Niels Hoffmeyer (3602) / Sune Clausen